

ԱՐԵՎՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ՀԱՏԸ Հ Մ Ե Թ Ա Ւ Ի Դ

ԿԵ ՀՐԵՑԵՐԵՆՈՒԹ ԶՈՐԵՊԵՐԹԻ ԵՒ ՇԵՐԹ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՏԸ Հ Մ Ե Թ Ա Ւ Ի Դ

Յ Գ ՍՊԱՐԵՍԵԱՆ

Համարատու — Տնօրեն

Տ Ա Ր Ե Դ Ի Ն Կ Ա Ն Ի Կ

ԻԶՄԻՐ . . . Օսմ. ոսկի 1
ԴՈՐԱՐՈՐ . . . Միջին 6
ՕՏՄԻՆԻՐ . . . Ֆրանկ 25

Մ Ա Ն Ո Ւ Ց Ա Դ Ի Ն

5 զրույց տող ՄԵԿ ԱՆԳՈՒՄ
2 զրույց . . . ԵՐԱՌՈՒ ԱՆԳՈՒՄ
80 փորագ . . . ԵՐԵԿ ԱՆԳՈՒՄ

Զ. Գ. ՊԵՐՍԵՊԵՐԵԱՆ

Հիմնադիր

Ա. Կ. ԱՂԱՋԱՐԱՆ, Կրտսերին բաժանորդագրություններն եւ ծանուցման վե-
րաբերակ բոլոր գործերը: Երկրորդը Գառնի Զինվորական Ֆերման:

Որ եւ է գրություն, յոգուած կամ նամակ, որ ուղղակի Տնօրենին թանկ
կը վերաբերի, տնօրենին կը դրվուի: Մեկի խան Թիւ 17

Ի Զ Մ Ի Բ Զ Ո Ր Ե Դ Ե Մ Ե Ի 18750 ՅՈՒԼԻՍ 1884

ԱՂԴ

Թեպետ որոշուած էր Աղւաշի
ձեռքէ ծախուելը դադարեցնել,
բայց շատերու խնդրանայ հա-
մեմատ կրկին ծախու գրուած է
Պ. Արապչեան Ոսկանանի խանու-
թէն Ի զին չորս Գրուած է:

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ԱՆՅԵԱՆ 1883 ՏԱՐՈՒԱՆ
ՔՐՈՆԻԿՈՆ ԱՌԵՆՏՐԱԿԱՆ ՎԵՃԱԿ

Բազմաթիւ տեսակի տնային
ձեռքէ ծախուելու տարի կը զորդա-
նայ թէ ներածութեան եւ թէ
արտածութեան մէջ: Այս առ-
թիւ տեղի ունեցող համարի բն-
թիւրոյցն աւելի աւելեալ դնել
անցեալ տարուան մէջ այլ եւ այլ
երկրորդական քաղաքի ներածեալ
վաճառաց ըստ կարի ճշգրիտ մէկ
վիճակագրութեան:

Ներածեալ վաճառաց արժե-
քը գրեթէ 110 միլիոն ֆրանքի
կը հասնի, եւ կը բաժնուի հե-
տեւեալ կերպով: Անգլիայէն 45
միլիոն, Գաղղիայէն 17 միլիոն 5
հարիւր հազար, Աւստրիայէն 17
միլիոն, Իտալիայէն 3 միլիոն 6
հարիւր հազար, Ռուսիայէն
նմանապէս 3 միլիոն 6 հարիւր
հազար, Գերմանիայէն 3 միլիոն,
Յունաստանէն 1 միլիոն 7 հարիւր
հազար, Ամերիկայէն 1 միլիոն 3
հարիւր հազար, Պէրսիայէն 1
միլիոն, Ռուսիայէն նմանապէս 1
միլիոն, Հոլանտայէն 270 հազար,
Թուրքիոյ այլ եւ այլ քաղաքնե-
րէն ինչպէս նաեւ Եգիպտոսէն,
Տրիպոլիէն, Սամոսէն եւ այլն 14
միլիոն 5 հարիւր հազար:

Ինչպէս վերեւ կը տեսնուի,
այս երկրորդական աճանքն աւելի
Անգլիա վաճառք կուտայ մեր
քաղաքին, որք են գլխաւորաբար
գերման վեց միլիոն ֆրանքէ ա-
ւելի արժողութեամբ, կուտե-
ղէն ինքնուրու միլիոն, բոլորը եւ
բոլորէն վեց միլիոն, սուրճ՝ 2
միլիոն, Կաթնաճուրճ՝ մէկ միլիոն 2
հարիւր հազար, հանքածուի
(33,600 թոնոյ)՝ մէկ միլիոն,
գետնաքարէն եւ հոտեղէնք՝ երեք
միլիոն հինգ հարիւր հազար, եր-
կաթ (7920 թոնոյ)՝ հինգ միլիոն
վեց հարիւր հազար, երկաթեայ
դանաղան գործիք եւ անօթք՝ 2
միլիոն, Սուրճ (8192 տակաւ)՝ 1
միլիոն եօթ հարիւր հազար: Ա-
տենցմէ զատ Անգլիայէն մեր քա-
ղաքն եկած վաճառքներն են
սրբազան, արեթ, Կաթնաճուրճ,
ղէնք, գարնելուր, գոտի, գլխաւոր
մամ, թրծուն եւ կղմիւր, բե-
ւեռ, որդան կարմիր, չուան,
նեքի, կաշի, պղինձ, երկաթեղէն,
պանիր, ժամացոյց եւ գոհարեղէն,
թմանի իւղ, մարմարիտն եւ այլ

տեսակ քար, թուղթ այլեայլ
տեսակ, կահկարասի, կաղար
եւ անագ, գետնաքար, չոր ձուկ,
պղպեղ, պոթոս, բո՛ւ, բրինձ,
ածառ, մետաքսեղէն, չաքար,
պինկեղէնք, գինի եւ այլ ոգի,
գետնաքար, պղինձ, արծաթ, ու-
րոյ արժէքն է գրեթէ 2 ու կէս
միլիոն ֆրանք:

Անգլիայէն ետեւ կուգայ Ֆը-
րանսա, որոյ մեր քաղաքին տը-
րած վաճառքներն են գլխաւոր-
աբար կաշի՝ 3 միլիոն 400 հա-
զար ֆր. արժողութեամբ, գե-
ղարայք եւ հոտեղէնք՝ 2 միլիոն
300 հազար, չուրայ եւ Կաթնաճուրճ
1 միլիոն, մանիֆատուր՝ 1 միլիոն
400 հազար, կաղար եւ անագ՝
1 միլիոն 500 հազար, սուրճ՝ 3
միլիոն, երկաթեայ գործիք եւ
անօթք՝ 1 միլիոն: Գաղղիա ա-
տենցմէ զատ կը գրվէ նաեւ Իդ-
միր, գինի, գինի եւ այլ բո՛ւ,
պղպեղ, ապակեղէնք, թիթեղ,
անօթք, գորգ եւ օթոց, չաքար,
ծծումք, Կաթնաճուրճ, մետաքսեղէն,
բրինձ, պղպեղ, չոր ձուկ, գետ-
նաքար, թուղթ այլ եւ այլ տե-
սակ, կահ կարասի, բոլորը եւ
բոլորէն, ժամացոյց եւ գոհա-
րեղէնք, պանիր, ոսկիթեղ, եր-
կաթեղէն, երկաթ, ալիւր, պը-
ղինձ, գերման, նեքի, չուան,
որդանկարմիր, բեւեռ, մամ, ֆէս,
կարագ, զէնք, Կաթնաճուրճ, Կաթնաճուրճ,
արծաթ, ոգի (Կաթնաճուրճ) անագ եւ այ-
լն, որոց արժէքն է գրեթէ 3
միլիոն 800 հազար ֆրանք:

Մեր քաղաքի վաճառականու-
թեան մէջ կարեւոր մաս ունի
նաեւ Աւստրիա, որուն մեզ դըր-
կած գլխաւոր վաճառքներն են
գետնաքար եւ հոտեղէնք՝ երկու
միլիոն ֆրանքի արժողութեամբ,
սուրճ՝ 1 միլիոն 200,000, գե-
րման՝ 1 միլիոն, Կաթնաճուրճ
2 միլիոն, բրդեղէն, մանիֆա-
թուր եւ բուրգ՝ 1 միլիոն 100
հազար, չաքար՝ 2 ու կէս միլիոն,
երկաթեայ գործիք եւ անօթք՝
1 միլիոն 300 հազար: Միւս այլ
եւ այլ ապրանքներն են գինի,
ոգի, ապակեղէն, պինկեղէն,
մետաքսեղէն, օճառ, բրինձ, բո՛ւ,
պոթոս, պղպեղ, գետնաքար,
թղթեղէնք, կահ կարասիք, ժա-
մացոյց եւ գոհարեղէնք, ալիւր,
կաշի, կապ, նեքի, չուան, բե-
ւեռ, մամ, ֆէս, գարնելուր, (75
հազար ֆրանք արժողութեամբ)
կարագ, զէնք, Կաթնաճուրճ, Կաթնաճուրճ,
արծաթ, ոգի, պղպեղ, որոց
արժէքն է գրեթէ 5,900,000 ֆր.

Կաթնաճուրճ

Կէտիզ գետին բնթացքի փոխ-
ման առթիւ քաղաքին ընդհա-
նուր ճարտարապետ Ապրանեան
էֆէնտի պատրաստուած ուր-
ուագիծը, ծրագրին ու տեղե-
կագիրը քննուեցան Այտընի եւ
Գառնիայի երկաթուղեայ տնօ-
րէն Պ. Բըրրըրի եւ Պ. Բէրրի,

քաղաքի արտոնատէր Պ. Կիթ-
րէի եւ Գառնիայի երկաթուղեայ
քովտէր Հիւսնի Էֆէնտի կող-
մանէ կազմուած յանձնաժողովն:
Գետին բնթացքը փոխելու
կարելիութիւնն ստուգուեցաւ
Կիթրէի յանձնաժողովի կողմա-
նէ, սակայն ծրագրին դրժա-
գրութեան համար հարկ եղած
արտաւաճակն դարձուցաւ իւր
կատարեալ բոլոր կամ չբոլոր
եւ հոյն շինութեանց մի մասի-
նէ համապատասխանեալ վրայ
քննութիւններ ընելու համար Պ.
Բըրրըրի եւ ընդհ. ճարտարապետ
Ապրանեան Էֆէնտի Մէնէմէն
երթնին հարկ դառնեցաւ:

Չլաղմէնի մէջ քարանձինա
անցունելու համար առան եւ չորս
չորհեաւ կը գտնուին, Մարա-
նոցին մէջ թէն կան քանի մը
հիւսնեղէնք, բայց քոյէրայի հի-
ւանդութիւն չէ:

Իտալական նաւատորմէն չորս
նաւեր այս առաւ անկեղան
մեր նաւահանգիստէն:

Այտընի մեծեղանքի միջեր
փաշա շարժել իրիկուն քաղաք
գաղա ընդհանուր կառավարչին
նեքիայացաւ Ի չորհաւորութիւն
Պալլադի, եւ հետեւեալ կերպի
օր վերադարձաւ իր պաշտօնա-
տեղին:

Նաւահանգիստ գտնուող Ի-
տալական նաւատորմի հրա-
մանատարն ընկերակցութեամբ
ուրիշ քանի մը բարձրաստիճան
սպայից, կիրակի օր Մէլլէյի
Էֆէնտին թէքքէն երթալով,
նեքիայ գտնուեցաւ արտորու-
թեան:

Յայտնի է որ Կէտիզէն թէ-
րամիլի գիծերը մինչեւ Գառ-
նի մեծեղան են: Այս օրերս
փաշա մեծեղան երթալու ժամանակ
համար, կառք քանի մ'անգամ
գիծերէն դուրս ելլելուն պատ-
ճառաւ շինութեանց թերութիւնն
յայտնելով, որոշուեցաւ թերի
կողմերը վերադառն շինել, ուստի
մինչեւ քննութիւն թրամիլի
չպիտի երթալու Կէտիզի եւ Գա-
րնիայի միջեւ:

Մէնէմէնէն կիմացունեն թէ
տեղեւոյ Գառնիայի եւ Գառնի
ջանքերով հանրօրոյ ձեռնար-
կութիւններ կ'աւելնեն: Մուհա-
մեդեան համար ընակարանը
չինուէր լինելու: Նոյնպէս զայրոյ
մ'ալ հաստատուէր է անոնց:

Այտընի տանտնորդական արոյ
վերադարձու Մահմուտ Բեկ Պէյ
հրաժարած ըլլալով, ստոր տեղ
կոչուած է Տէնիկի յիշեալ
տնայ վերադարձու Օսման Էֆէնտի:

ԱՂԴԱՅԻՆ ՏՆՆԵԿՈՒԹԻՒՆԻՔ

Ամենապատիւ Պատրիարք Հայրն
անցեալ հինգշաբթի օր երբորդի կայ-
սերական պալատն եւ անոր կայս-
րայի ու ներքին գործոց նախարա-
րին ապարանքները գացէր է Պա-
րամի Զորհաւորութեան:

Մեծեղ կրտէ թէ, կաթողիկոսա-
կան տեղապար Մալար արքեպիսկո-
պոսի Էֆէմանէն մեկնած ըլլալուն
լուրը կը հաստատուի: Էֆէմանի Սի-
նոդը գրել է առ Պատրիարք Հայրն
թէ Մալար Արքեպիսկոպոսի հրահրութիւն
մը դարձնելու համար Վերմուկները
գացէր է, եւ թէ Սինոդին երկշաբթի
անգամներ Մարտի արքեպիսկո-
պոս փոխանորդաբար պիտի վարէ
տեղապարի պաշտօնը մինչեւ որ Մա-
լար վերադառնայ:

Վսեմ Ազգային Գործիչ Նե-
րսիս Ապրի Էֆէնտի Նախի համա-
արանին մէջ իւր իրաւագիտական
ուսումն յաճախելու աւարտած եւ
փալաւն քննութեամբ փայտական
ստացած ըլլալով, Պալիս դարձած է:

ՔՐՈՆԻԿ

Փարիզէն հասած լրագիրը,
մանրամասն տեղեկութիւններ
կուտան տմայ 20ին այդ քաղ-
քին մէջ պատահած քոյէրային
գէպքերուն վրայ, Առաջին գէպ-
քը պատահէր է 17րդ չընտա-
կին մէջ, երկրորդն Արկան փո-
ղոյը 19րդ չընտանիւն մէջ: Այս
երկու գէպքեր մահաբեր եղե-
րն, երրորդ գէպքը Մէնէմ Մար-
կէրի թաղի ոստիկանութեան
գործակալի զրազրին վրայ պա-
տահէր է, եւ եղած աշաւորը
ինամոց չորհու աղաւոր է մա-
հէ: Զորորդ գէպքը մը պատա-
հէր է Մէնէմ Անթուան արուար-
ձանին Սէն Պէրնար փողոցին մէջ,
մահ հետեւէր է այս չորրորդ
գէպքին: Բանի մը վաղըրեանէն
մարմինը վերցուէր եւ սենեակն
անն փախուլ մարդկական մի-
ջոյններու երթալուէն է:

(Փակագծի մէջ յիշելու առ-
ւորդ չէնք համարիր, ինչպէս
յիշած ենք մեր երկրորդ երեսը
Կաթնաճուրճ մէջ, թէ տարածաշու-
թիւն կայ որ Գաղղիական կա-
ռավարութիւնը ճշմարտութիւնը
կը սրբոյն, հեռագրոց թոյլ չը
տար գործընդուն մեկնողներուն
ճիշտ թիւն հաշակել, Կ'ըսուի
թէ Փարիզի մէջ նոյնքան եւ ա-
ւելի ստատիկութեամբ տիրած է
քոյէրան օրքան Մարտիկոյ եւ
Թուրքի մէջ, Դիտելի են նաեւ որ,
Փարիզէն թերթերը չեն ուղեր
խոստովանիլ թէ ստիական քո-
յէրան է տիրողը:)

Այժմ Թուրք, Մարտիկոյ,
Արլ, Էքս, Բարիլ, Պէսան, Նիմ,
Լորի, Նանթ քաղաքներն եւ
Մարտի Աղեղանց կողմերը վա-
րակուած են քոյէրայէ:

Թակալայի լրագիրը կը ծա-
նուցանէ թէ Վիլհելմի մէջ եւս
երեք քոյէրին գէպ պատահե-
լով, երկուքը մեռեր են, Բիշիլ
մը գիտիները քննելով ստուգե-
ր է թէ, տեղական քոյէրին մէ,
թերեւ եղանակին նստանիկ տա-
քէն պատահած:

Յիշատայի քոյէրային տառա-
պող ընտանեաց դրամական օդ-
նութիւնը կը շարունակուին ա-
ռատաձեռնութեամբ: Հանդա-
նակուած դումարն 200,000 ֆր-
րանքի կը հասնի: Հանրայե-
տութեան նախագահ Ժիւլ Կրէպի
տան հաղար, Թոյլտ տան հա-
ղար եւ Պալլ քան հաղար ֆը-
րանք առած են:

Տոբթոր Գոյս՝ որու անունն
անբաժանելի պիտի մնայ ներկայ
քոյէրային, Պատուի Լէգէոնի Շե-
լէֆ Կոչուած է Գաղղիոյ կառա-
վարութեան: Պէրլին Զրանա-
կան դեսպանն իր ձեռք տուած
է պատու խաչն առ Բոսի:

Ագրիական ծովուն եղերց վը-
րայի աւստրիական նաւահա-
ղիտներէն մեկնող նաւերն հինգ
օր քարանձինա պիտի անցունեն
Ի Յունաստան:

Իտալիայէն կը հեռագրեն Թայ-
մի թէ Մեծեղայի մէջ 3 հոգի
մեռեր են քոյէրային: Բնակաց
մէջ սարսափ կը տիրէ:

Լիվուանոյի մէջ եւս մեկը մե-
ռեր է քոյէրային, որ Մարտի-
կոյէն գացած էր:

Հեռագիրը ամեն օր կ'նշանակեն
Մարտիկոյէն եւ Թուրքիէն, մեռ-
նողներուն թիւը, որ միշտ կը-
տատանի քսանին եւ յիսունին մէջ
տեղ:

ՕԳՏԱԿԱՐ է յիշեցունել ըն-
թերցողաց օր, Փաթեթու ան-
ուանի գիտնականներ անցեալ
տարի քոյէրան եգիպտոսի մէջ
կըտիրէր, յանձնարարած էր այս
ստիկանի խառնի գիտնական
համար, օրուան մէջ քանի մը
անգամ երեսն ու ձեռքերը բռնա-
լով Թէֆէթ Թէֆէթ կոչուող հո-
տաւետ խոտէն կ'արտադրի, զոր
անշուշտ կը հայնային գիտա-
բանք:

ԼՈՒՐԵՐ

Շանկայիէն կը հեռադրեն առ
Թայւ թէ չինական կառավարու-
թիւնը մերժեց Թրանսսայի պա-
հանդուհանդը՝ Պաքէի նոր խըղ-
րոյ մասին, բայց Գաղղիոյ կա-
ռավարութիւնը ծանուցադրով մը
հերքեց Թայւի տուած պոս լու-
րը, բւերով թէ բանակցութիւնք
տակարար կը շարունակեն չինա-
կան և դադդիական կառավարու-
թեանց մէջ, և Լի Յօնի ֆաօ ըն-
դունեցաւ նախարարապետէն
և կը յուսացուի թէ, — կընէ
դադդիացի թերթ մը —, քանի
մ'օրէն Թրանսսայի արծանապատ-
ուիթիւնը գոհացնելու բնութիւն-
ունիցոյդ լուծում մը կը արու-
նայրոյն :

Թալայի կէ կարծէ՛ս սակայն թէ՛,
դժուար է յուսալ որ խաղաղա-
ւորութեամբ լուծուի Դաղդիոյ և Չի-
նաստանի այս վէճը: Կարելի
թիւն կայ որ քիչ օրէն ղեկորու-
նէ ինչէն ո՛ր պիտի յանգի չի-
նաստան յամառութիւնը, բայց
այժմ Բէրլինի մէջ սպառնալու
բող նախարարը մինչեւ ցայսօր
լրեւոյ իմաստութիւնը չ'ապացու-
ցին, և կարծես ամեն ջանք բ-
րին Դաղդիոյ ^{Կարմիր} Կուսակցութիւնը (պա-
տերազմի ուսումնաւ) տալու հա-
մար:

Յիշեալ լինելով կը դիտէ նաև թէ գաղղիական Ռ. լիմիտովոյն չափազանց չէ : Այդ վերջնագիւրը չինական հայրենասիրտութեան զպիւր բան մը չը պահանջէր : Այսու հանդերձ Թաշիսը մոռնալ նաեւ ըսելու թէ Դաղդիա մեծ բան մը չը լահիր դործը վերջին աստիճանի ըլլելով Միթլէի օրադրին, այսինքն թաղմին Չինաստանի թղթակիցը կը յուսայ որ Լի Շնիկ Շանկ պիտի կրնայ ամեն դժուարութիւն հաղթել : Կը հաստատէ նաեւ Չինաստանի հիւսիսակողման անկումը : Նրկելն այդ բարեւ իրկանքն պիտի լինան հաւասարակշռման և կեդրոնին հետ համեմատելով՝ ինքտ լրեալ ետակար վիճակի մէջ է : Հաղորդակցութեանց ուղիներն յոգեկացութիւն մ'ունին, հանրային մեծամեծ չինութիւնք աւերեալ են, ժողովուրդը նուազաւոր վերայ է : Ատինք աշտաճառը վատ լար կաւաւարութեան կը վերադրուի :

Զօրապետ Միլո Հանդիլեն հե-
ռագրաւ կը խնդրէ Դադղիոյ ծո-
վային նախարարութենէն, որ բնդ
փոյթ վերատեսուհներ և քար-
տուղարներ զրկուին բաւական
չաա թուով:

Սոյն նախարարութիւնն զբա-
ղած է նաեւ հաշար երկու հար-
իւր ծովային հետեւակ զօրք զբը-
կել, որք պիտի ուղղուին Թօն-
քինի վրայ :

Ամսոյս 22-ին հեռադիր մը կ'ի-
մացունէ թէ Լոնտոնէ մէջ ի Հայաս-
տան միջինին մը տեղի ունե-
ցել է հարկը հաղաք անձերը
բաղակցեալ։ Այս միջինինն նը-
պատահին էր յայց մ'ընել որ
պէտքի ընտրական իրաւունքներ
կունի ընդարձակին ։ Լորտերոյ
խորհրդարանին եղծմ աշխատե-
հական յոյցներ եղան, բայց խա-
ղաղութիւնն անվրդով մնաց ։

Միևնոյն թուականաւ Փարի
զէն հեռագիր լը կ'իմացունէ թ
նոյն օրը հոն ութ հոգի մեռե
ին քայէրայէն : Իսկ նոյն օրուս

գեղերը կրկին կհստագրորի այդ-
քաղքէն թէ, նախքան թաց երե-
կոյնն ի վեր թուլօնի մէջ 40 և
Մարտիկիոյ մէջ 30 հոգի մեռէր
հն :

Սակայն այսօր հասարակու-
թեան քով մեծ համոզում կայ-
թէ, քրէքան հեռավրին նշա-
նակած թիւերէն շատ աւելի մեծ
կտորածներ կ'ընէ Դաղղիոյ մէջ,
և թէ փրանսական կառավարու-
թիւնը հշմորաւթիւնը կը ծած-
կէ, զիտնաւթիւ իւր յոնցանքը
ն[ի]է կարելի է պատշաճ բաւիլ
ըր մոդորայամա քանն քաղաքս,
կանութեանն առաջ եկած :

Մարտիրոսյ մէջ թշուառութիւն
նրն անապի է, անօթութիւնք
տիրած է և գողցէ այս վայրկե-
նին աղէտայի տեսորաններ կ'անց-
նին անգ: Ամեն կողմէ օգնու-
նութիւններ թէ՛ն քստ կտրի կը
հասնին, և գտնուեցան բարե-
բարներ որ մեծամեծ գումարներ
տունէ, սակից պատահէ չտուն-
մեծութիւնն ու Մարտիրոսյ նմա-
քաղարի մը մէջ զանաւոր գոր-
ծաւոր կամ օրորչէքսլ ապրող
մարդոց մեծ բաղմութիւնն աչք
առնէ բերում առեն, գիւրին է
գուշակել որ մասնաւորաց օգ-
նութիւններն անբաւական են
մինչև որ կառավարութիւնը մեծ
գումար մը չը յառկացունէ իւր
դանձնէ:

Լոնտոնէն 21 թուականու Կ
հեռագրեն թէ, հեռուեալ օ
քան՝ Երանոյ պիտի գումարի Դ
Զայտէրոյ բնիւ համար:

Աւարիա, Աւանիս, Ռուսիս
և Իտալիա արամայեցիք են օրո
ձգելու եղիպատտի գահաձայնի
կազմակերպությունը, և առ իշ
ժամ զիտի գահանան մէկ տար
ուան առ ժամանակեայ հայուհ
կըշիւք հաստատելով և վիտ
ուսիլին մը դիւրացունելով:

ᐅ ᑦ ᑲ ᑲ ᑲ ᑲ ᑲ ᑲ

Եղ իղապարհ պաշտօնն, Եւ վաճառեալ
 յէն Եւ Մեղեմէ թերթը տեսնելով
 որ զորոյց մը տարածուէր է, իր
 թէ Սուրբան փաշա մեռած ըլ
 լայ եւրոպայի մէջ, կը փութայ
 Տիւրքիւն սոյգ. զորոյցը Ե կը յար
 թէ Սուրբան փաշա այսօր ձե
 նովա կը գտնուի սոյմ առողջ :

Է՛ւ-է՛րարմ լրագիւղը կբա՛ն ի՛նչ
նոր փոխառույթ խնը պիտի բը-
լայ 6—7 միլիոն անդէ ոսկի ե-
ռչ թէ 8 միլիոն , վաճաղի գես .
պահանջորհորդը 4 միլիոն ոսկի
չպիտի ապշ հազարգործութիւն
պետայել , միայն 230,000 ոսկի
յատակցեալ սխալով առ այլ .

Պետրոսը խորհեց հետևել
հեռագիրը կը հրատարակէ Լոս
անէն, յունի 21 թուականաւ,
«Թայմզ» և Տէյլի Նիուզ, այսօր
հեռագիրները հրատարակեցին
ընդ Ալէքսանդրիոյ թղթակից
ներէն, ինչորով որ Պէ-Քէ-Է
Քէ-Է-ի և Է-Է-Է-ի լրագիրները խա
փանութիւն։ Այս հեռագիրը գէ-
տալադուրթիւն ըրին ամեն կողմ
«Տաճկաստան, Ռուսաստան և
Դերմանիս կը ինչընեն ներկայի
ռենտըն հանրային Պարտու-
Դանճուէն քովիտիներն մէջ։

«Անգլիա կ'առաջարկէ փճորե
ամբողջովին տուգանքները, կա
նքեր ք տարուան շրջանի մը մե
տաքերը պայմանաժամներով,
կամ 0/0 43 զեղչով կանխիկ վճ
արելով» :

Էճէբըն Կաշէ կիւմանայ թէ աս
այս 21ին Այէ.բասանտըիոյ և Դս

Տիրերէ միջև հետաձայնի փորձեր
կատարուէր եւ կատարուալ յաջո-
ղութեամբ , երկու քաղաքացի
մէջ մարդիկ այդ գործիքին մի-
ջոցաւ միատեղ կը խօսակցէին
այնքան զուրկ որքան միեւնոյն
սանկապի մը մէջ կը խօսակցին
եւ ձայնէր կատարելապէս կը
ճանաչէին :

Անցեալները Պահրի Շիպին
Ջրանցին մէջ դիակներ տեսնուե-
լեն , բայց տեղական իշխանու-
թեանց հսկողութեամբ այլ ևս չէ
տեղի ունեցէր հասարակաց ա-
ռողջութեան սպառնացող պո-
նապատեհութիւնը :

Կարարելի է մէջ, Պիրբէլի է
Սապի և Սանթրայի կէտ ճանապ
Նեղոս գետին վրայ հետաքրք
րական տեսարան մը տեղի ուն
ցեր է : Արապուհներ մը դիակ
տանուէր է, որ արեւայ վրայ
տոնանկելով զացեր կնքեր է ա
ւազակոյտի մը վրայ : Տեղացի
խումբ մը Արապուհներ , որ
զաւակ չունէին , իսկոյն կրկն
գէպի գիւղի և կքսիսին խրա
քանխրն էր կարգին զայն կ
խտել և տանահարել քանի մ
անգամ : Այս արարողութիւնն
ըստ այդ Արապուհնաց ամհա
մեծ գարունն մ'է ամուրկեա
դէմ, զոր կատարելէ վերջ զա
ւակ ճնեղու յուսով ուրախ
զուարթ կըմեկնին գիւղի կրկ
ջուրը զրօրելով :

Բ. ԴՐԱՆ ՇՐՋԱՐԵՐԱԿԱՆ
ԱՌՈՍԱՐ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆՍ

Բարձրագոյն Դրան՝ լիցիտատ
բաժնանց և հնագորոյ խնդրոյ
մատին՝ օտար աշխուժեանց չբը-
հաբարկան մ' ուղղած բլաւն ի
մացոյցած էինք, ահաւասիկ այլ
չլիարեւրեանց զոր զրկած է ի
դեռպաններուն:

« Կանխագործի » գեղարվեստական
« Տաճկաստանի և Պարսկաստանի »
Թղթատարական և հեռագրական
ընդհանուր տնօրինությանը 1875 թ.
նոյեմբերյան տարւոյն մարտ 24 թ.
տականին ստորագրեալ կարգով
դրութեան մը համեմատ, օտ
մանեան վարդապետութեանը բացարձակ
կրօնի իւր վրայ առաւ Պոլսի
Վառձայի մէջ Թղթատարական
պալատականութեան վարչութիւնը
նք. Ամեն հարկաւոր ներկայ
տարւանցութիւնք ընդունե
ցան որպէսզի այս ծառայութիւ
նք կատարուի ճշգրտութեամբ և ս
րագունութեամբ ի դրոյ դրուի, հա
տարակու թեան և վաճառական
թեան օրինաւոր պահանջանք
համեմատ :

Այս կարգադրութեամբ կը
դադրէ Գրայի և Վառնայի մէ-
ջ լայնի և սուրիշ նաւային ընկե-
րութեանց նաւերով պաշտա-
կաց յիսխադրումը, հետեւեալա-
օտար լաւթմաներն ալ նախօր-
էն դաւանան օսմանեան պիտու-
թեան մէջ:

« Զեր, վեհմեծ ինը, չ'անգի-
տանար որ օտար բոլթաները լի-
եւ մինչեւ հիմայ թոյլուով լի-
ունէին, բայց երբէք մասնա-
արտօնով ինն տրուած չէր կոյ-
սերական կուսակցութեան իր-
մանէ, եթէ անցրոյն մէջ աշ-
դոցեց կառավարութիւնն սյ-
բօթլաներու գոյութեան վրայ
պատճառն այն էր որ, թու-
րոյ մէջ բոլթայի ծառայութիւ-
նը տակուին ամեն պիտոյից հա-
մապատասխանող վիճակի մը մ-
լէր, իայց մեը թողապարակ-
վարութեան՝ եւրոպական թը-
թատոր վարչութեանց չափ չա-

վիճակի և յառաջագործութիւն մը
առնելէն 'ի վեր, Բ. Դուռը չէ
դպրեցաւ բողոքելէ իրաց վի-
ճակի մը վերապահման գէմ, որ
ուղղակի իւր վեհապետական ի-
րաւանց կը դպչի :

«Պօրոյ և Վառնայի մէջ նո-
րդ կազմակերպեալ հազորդա-
կցութեան միջոցները բաւական
նացուցիկ են օտմանեան թիվը
ստորութեան վարչութեան, որով
ոս» կրնայ ինքնին կատարել օտ-
մանեան թիվատար ծառայու-
թիւնը Պետութեան բոլոր եղբը-
վնայ և պտտաթխանատու ըլլալ
այսլէ՛ Փարիի դաշնադրութեան
Գ. և Դ. յօդուածներն իբաւուն-
կուանան ձեզ ստուգիւ, գործա-
ծել օտար ընկերութեանց թիվը
լիատար չդգենաւները՝ մեր պա-
յուսակները յիշադրելու համար
թե՛ օտմանեան մէկ նաւահան-
դիստէն միւտ մը, թե՛ օտմանեան
նաւահանգիստի մը իր հետ հա-
զորդակցութիւն ունեցող յաւա-
քային քաղաք մը և թե՛ օտա-
րօթկայի անհեաեկի մը՝ ուր կըր-
նան վիշադգրուիլ Պետութեա-
նի թիվատար վարչութեան և թիվը
ստար-Միլիութեան մոտը կող-
մող որ և է վարչութեան մը մի-
ջին :

Եւայսերական թղթատոր վար
չութիւնը մտադիր է այն նկատ
մամբ, ի գործ դնել իշխանու
թիւններ՝ զորո կուտայ իրե
գաճադրութիւնը։ Օտար ընկե
րութիւնը չեն կրնար մեղծե
լ, յանձնառել այս փոխառու
թիւնները, որք մինչեւ հիմն
աեղի ունեցան և կը շարունակե
աեղի ունենայ ձրիաբար, իւր
առեալ ուստական նաւային ըն
կերութիւնը։ Ընկերութիւնք ա
առաւելն պիտի կրնան պահան
ջել փոխադրութեան ծախու
վճարումը, որ յիշուած է գաշ
ադրութեան չորրորդ յօդուս
ծին մէջ։

Ե նշնպէս, կայտերաբան կա
ռավարութիւնը պիտի պնդէ այ
սուհետեւ. Փարիզի դաշնագրու
թեան Ը. յօդուածին հշիւ. դըր
ժողբութեան, որոյ տրամադրու
թեան համեմատ նամակին նա
պէտք էն իրէն այն երկրին նա
խապարտութիւն, ուրիշ իր զրկու

«Այս արարմանը թեանց դարձադրութիւնը, որք անժխտելի կերպով կայսերական հաւատարմութեան ձեռք առնելից միջոցներուն շրջանակին մէջն են, ի հրաւանք կուտան Տաճկաստան օտար ինքնատարութեան սննդեան վերջունել, վասնորի կայսերական հաւատարմութիւնը թե՛ իր ջատագային վեհապետութիւնն ունիւ թե՛ փարիզի դաշնաւորսն»

« Բարձրագույնի Պոռնո աղաչան է Հելլենտական կուսակցությունների համար, որ բարեհաճին, Պէրլինի միջկողմային դիւանի միջնորդութեամբ, ծանօթ տալ շահունակ վարչութեանց այն տրամադրութիւնը, որք որոշում են որպէսզի կայանախմբի թիվատար վարչութիւնը կարենայ պայտահետեւ ձեռքն առնել թիվատարական ծառայող իւրեւ յետեւ

իմանալով, որ տարածությունն ավելի
բայ, և նոյնպես նախագահի
միջամտությունն առաջինը, որ
պէտք է խնդրէ տնտեսական
որոշումները (1884 թ. դեկտեմբեր
լու թիվ 14-րդ հոդով) (1884 թ. դեկտեմբեր
1-ին) իրենց իշխանությունն առաջին
կերպով ընդհանուր իշխանության
մեջ, որպեսզի մեկը, նկատ
առնելով, որ տնտեսական կառավարումն

այլ ևս թող տալ անոնց շարու-
նակութեան :

«Կայր. կառավարութիւնք՝ չք-
փափաքիր անշուշտ տեսնել ինք-
դինք» իր շահուց պաշտպանու-
թիւնն ապահովելու համար յա-
տուկ միջոցներ ձեռք առնելու
հարկին մէջ, այն պորտադային
ուր այս արգար խնդիրքն անը-
նդիկ մտայ, ի վեր. սոհաւանա-
կան ։

« Կ'արդալեմ' Հնոր վնեմութեան
որ իր գիմումնեբլով զօրավիդ բը
լայ, արտաքին գարծոց նախա
բարին մօտ, այն Հաղորդակցու
թեան՝ զոր պիտի ընէ Պէրլին
միջնորդային գիւտանք լրջատա
վարութեան, և բարձր իր վան
քերով պատէ որպէսդէ մեր օրի
նաւոր յանձնակնաց իրաւուն
տրուի : »

U. S. DEPT. OF AGRICULTURE. U. S. BUREAU OF PLANT INDUSTRY.

Q. U. N. Q. U. N. F.

1. **අධ්‍යයනය** - පාඨකයාගේ අධ්‍යයනය සඳහා පිළියෙලි කළ පොතකි.

Փարիզի Զեւ-ը թերթը Հան-
րածանօթ գիտնական Պ. Բառ-
թէօռի կարծիքը կը հարցնէ առ-
թէօր Գլիի քօլէրայի վրայ-
առած խորհուրդներու մասին
և գրաւոր պատասխաններ կ'ըն-
դունի հետևեալ խոստով թէ
Տօթթէօր Գլիի թէ ի Մարտի-
լիս և թէ ի Թաւրն քօլէրայ
դէմ ցոյց առած զդուշտակ
միջոցները արդէն ծանօթ են այ-
ժամանակէն ի վեր ուր յայտ-
նուած է որ քօլէրան գլխաւ-
որաբար այդ հիւանդութենէ
բուժողութեան կղզւանքով կը
փոխադրուի :

Եթէ տօքթէօր Դօկի ըսած
ներուն մէջ նոր բան մը կայ ա-
ռէ Եթէ թրջել, սողօղել ինչպէս
խանութիւն տխարին ամբարձու-
մը կը նպաստեն, ուստի և զս-
նունք խտօրէ կը դատաւարտէ

Սակի՞ն այդ մասին ևս անհնա-
ն համամիտ դառնալի ըստորո՞ւ
նի՞ն փողոցի մը , քարայտապա-
նի՞ն , սենեակի մը , պշխա՞ն և չո-
լովի մը փռինի վրա՞յ քոյնքոյն
սկիւնքի՞ն գտնուին . և այդ մի-
ն ըսնի՞րը այնքան չըջած լինի
որ իրենց կենսականութիւնը կո-
րուած ըլլան , որդան ալ խըր-
ջենք զսոսնք գարձնա՞յ չե-
կոնար նորէն կեսանք առնալ .

Մինչ ընդ հակառակս եկէ ի
բնեց չոր կիճակը այն տառիճան
է ուր կրնան խոնաւութեամբ
նորէն կեանք առնուլ դարձեալ
լուսողոյն կըրկի զանանք թրչէ
որովոր զ ինչիկ հոլով մը կա
շարժումով մը չջրօրն, վառ
կրնայ բլլալ որ այն աստն մե
մարմնայ մազաապին մառերու
վրայ տարուելով զսն իբն
իկանքի անհրժեշտ խոնաւ
թխար գտնեն ։

Ասկէ զարօ Պ. Բաթմէօճ Հե-
տեւալ քննադատութիւններն ք-
րած է ըրարանոյի կերպով.

« Կղկղանքով աշտոտած բա
ները պետք է որ չոր լաթոս
մաքրուին, և այդ չոր լաթն ս
պետք է այրելը կբռն տոբթէ
Բոն իւր տեղեկադրին մէջ :

Անհնար կը կարծէ զայս
Բասթեռն ըստորում կը յայտն
Թէ արդէն անօթ մը կամ կարաւ
մը անգամ կարելի չէ գտնացու
ցիւ կերպով մարդիւ չոր լաթ
մինչ չուխայի կտոր մը կամ զն
ջակ մը բնաւ չմտքորոյր այն
դանակաւ, այլ ջրով միայն, ս
կայն այսու ևս մտանգը ջր
մէջ կը մոխադրուի :

Ասոր համար կըսեն թէ պէտ
է լրթը ալրել: Այս մասին

CHEMIN DE FER D'ALDIN
 ԺԱՄԱՆԿԱՅԱՅՈՅՑ, ՍԿՍԵԱԼ 17/29 ՅՈՒՆԻՈ 1884
 Գ Ո Ւ Ճ Ա

ՀԱՍՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—4. Ա. 12,13.—*5,13.—*7,20 Կ. Իզմիրէն
 6,30.—7,30.—8,25.—9,40.—4. Ա. 2,30.—*6,30.—*8.—4. Ե. Պուճ.
 Ամեն չորեքշաբթի երթալ 3.—4. Ե. Վերադարձ 4,13.—4. Ե.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—10,45.—4. Ա. 3.—5,30.—6,40.—4. Ե. Իզմիրէն
 7,30.—8,25.—9,40.—12.—4. Ա. 4,13.—6.—8,10.—4. Ե. Պուճ.

ՍԷՎՏԻ ՔԷՕԾ

ՀԱՍՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—4. Ա. | *5,13.—4. Ե. Իզմիրէն
 8.—9,30.—4. Ա. | *6,13.—4. Ե. Սէվաթքէյէն
 Ամեն Զորեքշաբթի երթալ 3. Կ. Ե. Դարձ 4. Կ. Ե.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—10,45.—4. Ա. 3.—6,40.—4. Ե. Իզմիրէն
 8.—9,30.—11,45.—4. Ա. 4.—7,40.—4. Ա. Սէվաթքէյէն
 *Շաբաթ օրեր 13 և 30 վայրկեան ուշ կէլլեն

ՀԱՆԱՊԱՅՈՐ—ՍԷՐԱՅԷՅԵԻ Համար 8.— Կ. Ա.
 » Նազէլի 8.—10,10.— » »
 » Այստուլուքի 6,40.—8.—10,10.— » »
 » Թերէի 8.—10,10.—12.— » »

ԱՐՇԱԼՈՑՍԻ ՏՊԱՐԱՆ, Ի ՍԷՎԼԻ ԽԱՆ ՎԵՐԱՍՅԱՐԿ ԹԻԻ 17